

Og ogsaa Byens Borgere har, navnlig i de Aar, da Sikringsstyrken var indkaldt, haft en meget stor Udgift, idet den Betaling, der blev ydet, var 20, 30 eller 35 Ø. pr. Dag — det skiftede —, og det er givet, at det var kun i meget faa Tilfælde, at Folk var i Stand til at skaffe Kvarter for dette Beløb. Det har ogsaa medført, at Forholdene ved denne ekstraordinære Indkvartering ikke altid har været gode for Soldaterne. De Kvarterer, der blev givet dem, var ikke altid af bedste Art. Jeg er enig med den ærede foregaaende Taler i, at skal vi have en Hær, maa vi skaffe Kvarter til den, og Soldaterne har da ogsaa Krav paa at faa ordentlige Kvarterer. De maa i det halve Aar eller længere, de skal ligge inde som Soldater, være berettigede til at kræve, at Beboelsesforholdene for dem er tilfredsstillende.

Lovforslaget, som det her er forelagt, indeholder adskillige Forbedringer, men paa den anden Side maa det ogsaa straks slaas fast, at det ikke er saa overordentlig store Fremskridt, der finder Sted. Det er vel forstaaeligt, naar man ser hen til, at vi hidtil har levet paa Forordningen af 1816, altsaa en Bestemmelse, som er over 100 Aar gammel, og det har bl. a. givet sig Udslag i, at da der var Tale om den ekstraordinære Indkvartering, og man drøftede det Spørgsmaal, hvor mange Værelser en General eller en Generalmajor skulde have, mente en Del af Kommissionens Medlemmer, at man ikke kunde tage for store Skridt ad Gangen; hidtil var det bestemt, at en General skulde have 4 Værelser, og nu kunde man ikke gaa længere ned end til 3. Jeg indrømmer, at det er ikke noget stort Spring, men dog et Skridt i den rigtige Retning. Man har motiveret Nødvendigheden af, at en General skulde have 3 Værelser, med, at han ogsaa skulde have et Lokale til Konferencer o. s. v. Jeg vilde dog mene, at han kunde nøjes med mindre end 3 Værelser. Selv om det ikke er noget stort Spørgsmaal, peger jeg paa det; jeg antager, at Udvalget vil tage det op til Behandling, men jeg indrømmer, at i Forhold til alt det andet er det kun et underordnet Spørgsmaal.

Efter min Opfattelse vilde det være mest rationelt, om Staten overtog hele Indkvarteringspligten og selv sørgede for Kaserne. Dette Spørgsmaal har ogsaa været drøftet meget i den nedsatte Kommission, og saa godt som hele Kommissionen har været enig om, at det var det ideelle og rimelige. Naar Kommissionen ikke har stillet Forslag derom, er det, fordi det blev gjort gældende fra Flertallets Side, at det

laa udenfor Kommissionens Opgave, men man har i Betænkningen tilføjet, at hvis Rigsdagen vilde gaa til at ordne Forholdet saaledes, at det blev Statsindkvartering, kunde hele Lovforslaget bruges med denne lille Ændring. Der er altsaa intet til Hinder for, at man kan træffe Beslutning om, at Staten fremtidig overtager hele Indkvarteringsbyrden og hele Forpligtelsen til at skaffe Kvarterer til Soldaterne under ordinære Forhold — her maa jo skelnes mellem ordinære og ekstraordinære Forhold. Jeg vil meget varmt henstille til det kommende Udvalg at tage dette Spørgsmaal op til Overvejelse.

Man har jo tidligere i høj Grad prist Borger-Indkvarteringen, man har sagt, at det var en stor Fordel for de enkelte Borgere, at de kunde leje Værelser ud til Soldater og tjene ved at levere dem Kost o. s. v. Men som den foregaaende Taler meget rigtigt bemærkede, er der visse og mange Ulemper ved Borger-Indkvarteringen. Derfor er Kommissionen ogsaa enedes om at anbefale, at man fortrinsvis søger at oprette Kaserne, men der er dog intet til Hinder for, at man de Steder, hvor man har Borger-Indkvartering og ønsker den, kan beholde den. Man har de fleste Steder oprettet kommunale Kaserne. Der var den Svagheit ved den bestaaende Ordning, at naar en Kommune gaar ind paa at oprette en saadan Kaserne, har Staten ingen Erstatningspligt, hvis Garnisonen drages bort fra Byen. Det er jo en meget stor Ulempe ved den bestaaende Ordning. Derfor hilser jeg med største Tilfredshed, at der her bliver slaaet fast, at i det Tilfælde, Garnisonen drages bort fra en By, hvor Kommunen har oprettet en Kaserne, skal der ydes fuld Erstatning. Det er saa meget mere nødvendigt nu, da man foretager nye Hærorordninger hvert 10de Aar eller deromkring, hvilket jo vil betyde, at de Byer, der har opført Kaserne, meget let kan faa en overordentlig stor Udgift derved, at de ikke faar nogen Indtægt gennem Kasernen.

Den Ordning, som her foreslaas, at man i Stedet for at betale visse, meget faa Øre pr. Manddag skal gaa over til at svare en fast Afgift i Forhold til Kasernens Opførelsessum, finder jeg heldig i det Tilfælde, en Kommune skal opføre en Kaserne. Derimod kan jeg ikke tiltræde de Satser, som er anført i Lovforslaget: 5 pCt. af Bygningens Værdi og 3 pCt. af Grundens for Kaserners og $4\frac{1}{2}$ pCt. af Bygningens Værdi og 3 pCt. af Grundens for Staldes Vedkommende. Det er for lidt. Et Mindretal i Kommissionen har foreslaaet Satserne sat